

DOKTOR BAŞKANI YÜCEL OKUTUR İLE TURİZMİ VE BÖLGE İÇİN HAZIRLANAN PROJELERİ KONUŞTUK...

Röportaj: Duygu TARIMCIOĞLU / Gamze AVCI

Fotoğraflar: Gamze AVCI

Yücel Okutur... Türkiye'ye hayran ancak Dalyan'a sadık bir aşık. Son derece kibar. Tam bir beyefendi. Konuşurken gözlerinize bakıyor ve kendisini dinlettiriyor. Özgür bir ruha sahip ama aynı zamanda ailesi ile arasında çok farklı bir bağ var. Eşi hem sevdiği kadın hem en yakın arkadaşı hem iş ortağı. Aralarındaki söze dökülmeyen paylaşımlar herşeyin tıkır tıkır işlemesini sağlıyor.

Bize kendinizi tanıtır mısınız?

Ben aslen Karamanlıyım. Karamanlı olmaktan büyük gurur ve mutluluk duyuyorum çünkü Osmanlı döneminden itibaren Karaman beyliği Anadolu'nun bu günlere gelmesinde ve korunmasında en büyük mücadeleyi yapmış bir beyliktir. 6-7 yaşıma kadar o bölgede kaldıktan sonra liseye kadar olan eğitim hayatımı Konya'da yaptım. Lisenin ardından Üniversite imtihanlarına girmek için İstanbul'a geldiğim de ilk kez denizi gördüm. Yıl 1970...

İnşaat Fakültesini kazandım, 1976-77 döneminde mezun oldum. Sonrasında inşaat özel sektöründe oldukça yoğun bir çalışma hayatının içerisinde buldum kendimi. 1978 yılında da ilk defa Güney Akdeniz - Ege bölgesine inme fırsatı buldum. O günden bu güne kadar hiçbir ara vermeden her yaz bu bölgeye geldim. Çünkü gördüğüm gün şunu söyledim: 'Benim gelecekte yaşayacağım yer kesinlikle Dalyan olmalı.'

"O gün kararını verdiğim şeyi gerçekleştirdim." diyor ve gülümsüyor Yücel Bey.

1980 yılından itibaren Dalyan, Köyceğiz, Ortaca ve Dalaman bölgesinin doğal olarak korunması için çok ciddi çabalar sarf ettik. O çabalar sayesinde bugün Marmaris'te ve Bodrum'da yaşanan inşaat sektöründeki yoğunlaşmayı bölgelerimizde yaşamadık. Bunun mükafatını görmeye başlıyoruz. Çünkü insanlar artık doğal olan yerlerde tatil yapmak istiyor. 1988-1989 yıllarında o günkü Turgut Özal hükümetinin zamanında sayın Özal'la ve baş danışmanı Can Polat'la tanıştıktan sonra bölgenin de kaderi değişmiş oldu. Türkiye'de ilk defa Köyceğiz, Dalyan Başbakanlık tarafından koruma altına alındı. Sonrasında tapusu olmayan Dalyan'a tapu çıkartmak için epey çaba sarf ettik. Ardından imar planlarını yaptırдық. Böylelikle bölgemizi 'iki kat, bahçeli' şekilde bir imar planıyla koruduk. Doğası, denizi, kanalı, gölü ile bu güzel coğrafyanın korunması için tüm tedbirlerimizi almış olduk.

Yücel Bey'in sevdikleri, ilgilendikleri nelerdir?

Hayatta en sevdiğim ve büyük keyif aldığım şey doğa. Çünkü doğa sona erdiğinde bizim de sonumuz gelmiş demektir. Önce doğa olacak sonra siz o doğanın içerisinde sağlıklı yaşayacaksınız. Çocuklarınızı o doğanın içinde büyüteceksiniz. Eğer doğayı sevebilecek bir ortam yaratamıyorsanız, kendinizi ne kadar severseniz sevin yaşam kalitenizi yükseltemezsiniz.

Türkiye, tarihi kültürel değerleri, tarımsal çeşitliliği, iklimi, denizleri, doğası ve endemik bitkileriyle emsali olmayan bir ülkedir. Biz bu ülkenin insanları olarak yaşama şansını bulmuşsak o zaman biz dünyanın en şanslı halkı ve ülkesiyizdir.

Bize kısaca Dalyan Resort'ü tanıtır mısınız?

İstanbul'dan gelip gitmelerim artık çok sıklaşmıştı ve artık buraya yerleşmem lazımdı. İlk olarak 1992 yılında Dalyan'ın projeli havuzlarıyla, tenis kortuyla Dalyan evlerini yaptık. Şu anda Dalyan Resort'ün bulunduğu yer bir zilliyetlik arazi idi. Dalyan'ın tapularını çıkarttıktan sonra imar planları da gelince Dalyan'ın vasıflı daha butik tarzı hotele ihtiyacı olduğunu düşündük ve 2004 yılında 258 yatak kapasiteli Dalyan Resort Hoteli hayata geçirdik. Bugün yurtiçinde ve yurtdışında doğayı seven, Dalyan'ı seven insanları ağırlamaktan gurur duyuyoruz. Yine bölgenin ilk butik hoteli diyebileceğimiz Spa Butik Otelide 2014 yılının sonunda hizmete açtık. Her iki otelimiz için Kültür ve Turizm Bakanlığının vermekte olduğu Yeşil Yıldız Belgesine başvuruda bulduk. Yakın zamanda bu belgelerimize kavuşacağımıza inanıyorum.

Muğla'yı Farklı Kılanlar...

Muğla'nın doğal ortamının mükemmel olduğunu Muğlalı insanlara anlatmamız çok önemli. Muğla şehri Dünya rekorlarını elinde tutan bir şehir ama Muğla halkının Muğla'da ki tarihi değerleri ve eserleri görmediğini düşünüyorum. Bir şehirde bir-iki tane tarihi eser bulunduğu zaman o şehir kendini dünya çapında kültürel değerler olarak çok şanslı hissediyor. Ancak Türkiye'ye baktığımızda sadece Muğla'da 8 bin ile 10 bin yıl öncesine dayanan 150'nin üzerinde tarihi uygarlıklar bulunmakta. Muğla mucizeler şehridir. Ancak bu tarihi değerlerin bakım, restorasyon ve halk nezdinde tanıtımı maalesef istenilen düzeyde yapılmıyor. Hâlbuki bu tarihi değerlerin her bir tanesi büyük bir holdingin sahip olduğu fabrikanın üretimi kadar Türkiye'ye döviz kazandırabilecek bir sermayeye sahiptir.

Muğla'da bir diğer önemli husus; dağlarında, ovalarında yetişen bitki örtüsü. Muğla 3 bin 300 adet endemik özellikleri olan bitki çeşidine sahip. Rakamlar, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitemizde Araştırma Laboratuvar Merkezi (ALM)'nde Prof. Dr. Nazan Demir tarafından kanıtlanmış değerlerdir. Bu bitkilerin gerek ilaç sanayinde gerek sağlık hizmetinde kullanılması için bu merkezde çalışmalar devam ediyor.

Bir şehir düşünün, bu şehrin bütün kıyıları, gölleri ve akarsuları artezyen şeklinde toprağının altından kaynaklanan sulara sahip. Bu kaynaklar isterseniz termal sular isterseniz içilebilir niteliktedir. Bu sularımızın, göllerimizin, kanallarımızın öyle birleşim noktaları var ki dünyada emsali olmayan bir ekolojik dengeye sahip. Deniz her yerde var ama bizim koylarımız ve denizlerimiz mükemmel kaynak sularla besleniyor. Denizin üzerinden baktığımız zaman derinliklerine kadar içinde ki balıkları, çakıl taşlarını, kayaları görüyorsunuz. Bir başka rekorumuz ise, 1479 km kullanılabilir alan ile kıyı uzunluğumuz.

Muğla, kış turizminin en iyi yapılabileceği kentlerden biri. Çünkü dokuz ay rutubeti en az olan iklime sahip. Bugün Antalya sadece futbol kamplarından ve golf tesislerinden yılda 150 milyon Euro gelir sağlıyor. Halbuki Antalya'da ki rutubet oranı Muğla'nın iki katı. Muğla futbol, golf, sörf / kano tesisleri için son derece uygun. Bunların yanı sıra bölgemizin termal kaynakları, kaplıcaları ve sağlık turizmi değerlendirilerek turizm 12 aya yayılabilir.

Bir insan gördüğü ve beğendiği bir yeri pek çok kişiye bahseder. Böylelikle o bölgenin turizmi kendi kendine kalkınmış olur. Bir yerin kalkınması için yalnızca bir fabrika veya bir sanayi tesisi yapmak gerekmez. Bazı bölgelerimiz vardır, tam tersine o bölgelere hiç fabrika yapmayacaksınız, baca olmayacak. Tüm bunları değerlendirdiğimizde, Muğla'da bacalı fabrika yapmaya gerek yok. Muğla tek başına, turizm, tarım ve tarihi değerlerinden 100 milyar \$ gelir elde edebilir.

DOKTOB'un Çalışmalarından Bahseder Misiniz?

Dalaman Ortaca Köyceğiz Turistlik Otelciler ve Turizm İşletmeciler Birliği (DOKTOB)'nin kurulmasının ardından Sayın Valimiz Amir Çiçek'in başkanlığında Üniversitemiz ile bir protokol imzalanmıştır. Bu protokol sayesinde, Mimarlık Fakültesi ile Sanat Sokağı projelerimizi başlattık. Bunun dışında Su Ürünleri Fakültesi tarafından, Köyceğiz Gölü, Dalyan Kanalı lagün ve denizimizin devamlı laboratuvar incelemeleri yapılıyor. Kirlilik ölçülmeli, istatistikleri yapılarak, suyun ve içindeki canlıların korunmasında neler yapılacağına tespit edilmesi çok önemlidir.

Muğla olarak ciddi anlamda eko turizmin ve eko tarımın olduğunu görüyoruz. Bu o kadar önemli ki, bir bitkiyi toprağa koyduğumuz anda zaten yetişiyor. Sadece ona bakmanız yeterli. Doğayı korumamız yeterli. DOKTOB olarak bu alanda ciddi çalışmalara başladık. Üç yıl önce Tarım İl Müdürlüğümüzün de destekleri Muğla'nın sertifikalı ilk organik köyü olan Çandır Organik Köyü'nü hayata geçirdik. Bu köye kimyasal ve zehirli hiçbir madde giremez. Bu organik köyü Muğla'da yaymak amacındayız. Organik tarımla ilgili üretimimizi ne kadar arttırsak, pazarlama gücümüz de o oranda artacaktır. Dünyanın bütün geleceği organik tarımdadır.

Köyceğiz Gölü, kanalı ve deltasında çok önemli bir tehlike var. Çünkü burada 594 adet mazotlu tekne çalışmakta. Böylece yağlı mazotlu su, devamlı olarak bu deltaya karışmakta. Üniversitemiz ve bazı kuruluşlarımıza yaptırdığımız incelemeler bu kirliliğin bir an önce önlenmesi yönünde. Şarjlı akülü elektrikli tekne bu işin tek çözümü. Güneş enerjisiyle çalışan teknelerde çözüm ancak şu anda maliyet değerleri çok fazla. 6 tane şarjlı akülü tekne yaptırdık. Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız ve Orman ve Su İşleri Bakanlığımız ile görüştük. Gerekli incelemelerin ardından, Köyceğiz ve Dalyan'da bulunan 594 teknenin gruplar halinde dönüşümüne başlayacağız. Bu dönüşümde yıllık 5000-6000 bin TL olan mazot masrafı, akülü şarjlı teknede 250-350 TL enerji masrafına düşüyor. Bu motorların kredileri için Bankalarla görüşerek en düşük faizi ayarladık. Böylelikle elektrikle tekneye geçildiğinde o yıllık mazot masrafını bankaya ödeyerek 7 yılın sonunda elektrikli tekne motoruna sahip olunmuş olacak. Ayrıca bu elektrikli teknelerde ses yok. Böylelikle yeşil enerjiye geçmiş olacağız ve Köyceğiz Gölü, Dalyan Kanalı ve İztuzu kirlilikten kurtulmuş olacak.

Türkiye'de ilk defa bir engelliler için 'Engelsiz Turizm' projesini yaptırdık. Örneğin bir engelli geldiği zaman tekneye binip denize gidemiyor. Neden? Çünkü tekerlekli sandalyesiyle tekneye binmesi mümkün değil. Elektrikli, hidrolik, kapakları açılan, açıldığı zaman doğrudan doğruya engellinin kendisinin binebileceği, sonra aynen uçaktaki gibi kemerini bağlayarak teknede seyrederek gidebileceği tekne projesi yapıldı. Ve bu tekne İztuzu'na vardığı zaman, onun yine hidrolikli özel bir iskelesi, sonra deniz kıyısına kadar gidebileceği özel yürüme yolu, denize ulaştığı zaman tutamakları, özel engelli şezlongları... Kara yolundan gitmek isterse, tren şeklinde bir model, arkasına iki tane çok şık hidrolikli römorku. Yine tek başına rahatlıkla binilip inilebilecek, kemerlerini bağladıktan sonra gezerek İztuzu yolundan denize varacak. Plajdaki tesislerde duşu ve tuvaleti olacak. Havaalanından gelecek engelli misafirler için, en az 4 engelli misafiri havaalanından alabilecek kapasitede hidrolik servis aracı olacak. Bunların hepsinin projeleri yapıldı. GEKA'ya sunuldu ve projenin ön kabulü yapıldı. Şuan sürecimiz işliyor. Bölgemiz adına oldukça güzel bir proje olacak.

2016 Yaz Sezonunu Nasıl Değerlendiriyorsunuz?

Üzülerek söylemeliyim ki, 2014 yılından itibaren bir gerileme başlamıştır. Türkiye'ye gelen turist kabilelerinde azalma başlamıştır. Bunun nedenleri arasında sosyo-politik nedenler olduğu gibi, bazı nedenleri de kendimizde aramızda lazım. Çünkü turisti şöyle görüyoruz;

turist gelir, otelde kalır, alışveriş yapar. Biz ona ne sunarsak yer, içer ve gider. Öncelikle turisti böyle görmekten kesinlikle vazgeçmeliyiz. Ülkemize gelen turisti müşteri olarak değil misafir olarak görmeliyiz. Hak ettiği bir misafir değerinde hizmet vermemiz gerekir. Memnun olsun ki ülkesine döndüğünde çevresine anlatsın. Çünkü en etkin reklam budur.

Türkiye’de ki turistik tesisler Avrupa’da olmayan mükemmellikte olan tesislerdir. Çünkü Avrupa’da ki tesisler eskimiş, yıpranmış ve yerlerine yenileri yapılmamıştır. Ama Türkiye yeni oluşum olduğu için turistik tesisleri son derece güzel. Birde Türkiye’nin tarihini, tarımsal çeşitliliğini ve doğallığını da bununla birleştirdiğinizde mükemmel bir turizm cenneti çıkıyor ortaya.

Türkiye üzerinde yıllardır oynanan oyunlar var. Bazı dış güçler, Türkiye’nin sosyal ve politik olarak kalkınmasını kesinlikle istemiyor. Türkiye’nin her alanda kalkınması gerekmektedir. Çok çalışmamız lazım. Bunun için de Türk halkına bir dokunuş lazım. Eğitimde ve çalışma ortamlarında ciddi anlamda kişilik, ruh ve bir motivasyon lazım. Bunun içinde devletimizle, yöneticilerimizle ve halkımızla bütünleşmek gerekiyor.

Herşey Dahil Tatil Sistemi Turizmi Nasıl Etkiliyor?

Kesinlikle her şey dahil denen turizmin, iyi turizm olduğunu kabul etmiyorum. Her şey dahil konseptte önem veren tesisler Muğla’ya hakim değiller. Birçok belde de bu konsept yok. Sabah uyanan bir insanın otelden çıkmadan ertesi sabaha kadar durmadan yemesi içmesi gibi bir tatil anlayışı olamaz. Öncelikle vücuten ve mantıken sağlıklı değil. Otelde kalan binlerce insana devamlı yiyecek içecek üreten bir mutfak, sürekli servis yapan bir personel olamaz. Buralarda hizmet ve yiyecek kalitesi sürekli olarak korunamaz. Herşey dahil, turizmin kalitesini düşüren bir sektördür. Her şey dahil olmasa o turist dışarı çıkacak. Bölgedeki restaurantlar, hediyelik eşya dükkanları, o yörede ki tarihi, kültürel yerleri ve diğer doğa değerlerini görebilecek. Gerçek turizm kalitesi, kaliteli hizmet oda kahvaltısı veya en fazla bir akşam yemeği olan otellerdir.

Turizm politikamızda değişiklik yapıp, tanıtıma çok ciddi ağırlık vermemiz gerekmektedir. Ülkenin tanıtımına ayrılan fon yükseltilmelidir. Fonlarda turizm gelirinin 50 milyar \$’a yükseldiği ve yan kollarla 3 milyon vasıflı, vasıfsız insana istihdam sağladığı düşünülürse, turizm, ithalatı olmayan, en önemli ihracat sanayidir.